

Bruxelles, den 17. oktober 2025
(OR. en)

14203/25

MAMA 247	COHOM 152
MED 77	JAI 1476
CFSP/PESC 1493	MIGR 383
COPS 509	COTER 173
WTO 93	TRANS 477
ENV 1051	EMPL 445
ENER 537	DIGIT 202
ECOFIN 1367	EDUC 390
DEVGEN 182	POLMAR 62

FØLGESKRIVELSE

fra: Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen

modtaget: 17. oktober 2025

til: Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union

Komm. dok. nr.: JOIN(2025) 26 final

Vedr.: FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET
Pagten for Middelhavsområdet
Ét hav, én pagt, én fremtid

Hermed følger til delegationerne dokument JOIN(2025) 26 final.

Bilag: JOIN(2025) 26 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

UNIONENS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR
UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 16.10.2025
JOIN(2025) 26 final

**FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**Pagten for Middelhavsområdet
Ét hav, én pagt, én fremtid**

1. INDLEDNING

Den Europæiske Union (EU) deler sammen med partnere i det sydlige Middelhavsområde¹ et område med fælles muligheder, udfordringer og ansvar, nemlig **vores fælles Middelhavsområde**. Vi arbejder i partnerskab for et stabilt og velstående Middelhavsområde.

Siden oprettelsen af **Barcelonaprocessen**² i 1995 har det været et strategisk mål for Den Europæiske Union at skabe et område med fælles fred og velstand i Middelhavsområdet. På grundlag af et eksisterende sæt institutioner og samarbejdsformater har **2021-dagsordenen for Middelhavsområdet og dens økonomiske plan og investeringsplan**³ givet et yderligere skub og mobiliseret en samlet EU-finansiering til de sydlige nabolande under den økonomiske plan og investeringsplan på ca. 6 mia. EUR, som har udløst investeringer på omkring 27 mia. EUR til flere konkrete flagskibsprojekter.

Udnævnelsen af den første **europæiske kommissær med ansvar for Middelhavsområdet**, som arbejder i tæt samarbejde med **Den Europæiske Unions højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik**, understreger EU's ambition om at intensivere indsatsen og iværksætte en mere fokuseret tilgang til Middelhavsområdet.

Pagten for Middelhavsområdet ("pagten") afspejler denne strategiske ambition. Vi ønsker at styrke dette forhold og opnå **dybere integration i det fælles Middelhavsområde**. Formålet med pagten er at skabe det paradigmeskifte, som er nødvendigt for at realisere det fulde potentiale i vores partnerskab og vores samarbejde på grundlag af principperne om medejerskab, medskabelse og fælles ansvar.

Middelhavsregionen befinder sig i skæringspunktet mellem tre kontinenter – Europa, Afrika og Asien – og udgør en vigtig bro for økonomisk partnerskab, kulturel udveksling og dialog mellem disse forskellige regioner. Den nuværende globale og regionale geopolitiske kontekst nødvendiggør tættere politiske forbindelser og et styrket partnerskab. Især følgerne af krigen i Gaza giver genlyd både i og uden for Mellemøsten, og det fører til øget usikkerhed og ustabilitet. Den nylige aftale om at afslutte Gaza-konflikten er en historisk milepæl og giver Israel, Palæstina og den bredere region en chance for at skabe en troværdig politisk vej mod varig fred og sikkerhed baseret på tostatsløsningen. Selv om EU's umiddelbare prioritet er at sikre, at der når tilstrækkelig humanitær bistand frem til Gaza, vil EU også bidrage ved at yde støtte til regeringsførelse og reform af Den Palæstinensiske Myndighed, finansiere genopbygningen af Gaza, herunder ved at indkalde den palæstinensiske donorgruppe, og ved at styrke tilstedeværelsen af EU's FSFP-missioner.

De seneste konflikter og uroligheder – herunder i Libanon, Syrien, Yemen og Iran – har yderligere eskaleret spændingerne og påvirket den maritime sikkerhed og den internationale handel. Middelhavsområdet står også over for truslen om afsmittende virkninger fra usikkerheden og ustabiliteten i Afrika, især i den nærliggende Sahelregion, som er af strategisk

¹ Det sydlige Middelhavsområde omfatter de ti partnere i de sydlige nabolande: Algeriet, Egypten, Israel, Jordan, Libanon, Libyen, Marokko, Palæstina*, Syrien og Tunesien.

*Denne betegnelse skal ikke forstås som en anerkendelse af en palæstinensisk stat og berører ikke de enkelte medlemsstaters holdninger til dette spørgsmål.

² Barcelonaerklæringen og Euro-Middelhavs-Partnerskabet | EUR-Lex.

³ JOIN(2021) 2.

betydning for de nordafrikanske lande. Ruslands angrebskrig mod Ukraine påvirker også regionen, navnlig med hensyn til fødevarerikkerhed.

Pagten er **en mulighed for at omforme vores vigtigste relationer** og for at **understrege vores engagement i fred, sikkerhed og den multilaterale, regelbaserede internationale orden og dermed sende et klart politisk signal om partnerskab på den globale scene.**

Pagten skal etablere en **praktisk ramme for samarbejde**, der kombinerer et stærkt politisk engagement med en bottom-up-tilgang ved hjælp af gennemførelsen af fælles initiativer på prioriterede politikområder af fælles interesse. Disse initiativer kan give konkrete resultater for mennesker i alle aldre, navnlig for unge, kvinder, små virksomheder og iværksættere. Pagten skal fremme samarbejdet mellem de regionale og lokale niveauer i det fælles Middelhavsområde. Den igangværende samfundsmæssige og økonomiske omstilling i regionen giver et væld af muligheder for samarbejde, der kan komme mennesker til gode. En fælles indsats for at håndtere klima-, miljø- og sikkerhedsmæssige udfordringer kan ligeledes bidrage til at opbygge og yderligere styrke regionens modstandsdygtighed, samtidig med at vores partnerskab fokuserer på fremtidens industrier. Pagten er en mulighed for at rette indsatsen mod områder, der kan påvirke regionen som helhed og globalt på en **varig og transformativ** måde.

Pagten er baseret på en **omfattende høringsproces** med de 10 partnere i det sydlige Middelhavsområde, EU's medlemsstater, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget, nabolande uden for EU, FN-agenturer og andre internationale organisationer. På grund af sin unikke sammensætning som en mellemstatslig organisation, hvor alle EU's medlemsstater og de sydlige Middelhavs partnere er medlemmer, har **Middelhavsunionen** været tæt involveret. **Anna Lindh-fonden** har også spillet en vigtig rolle i høringerne.

En bred vifte af interessenter, der repræsenterer forskellige dele af civilsamfundet, herunder økonomiske, kulturelle og sociale aktører, den akademiske verden og tænketanke, er ligeledes blevet hørt. Der blev lagt særlig vægt på den regionale og lokale dimension, ikke mindst fordi de vil være afgørende for gennemførelsen af pagten. Unge blev inddraget tæt i høringerne gennem en række arrangementer, navnlig via **ungdomsdialogen for Euro-Middelhavsområdet**.

Resultatet af disse høringer blev drøftet som led i **ministermødet mellem EU og de sydlige nabolande** den 14. juli 2025, hvor de 10 partnere i det sydlige Middelhavsområde og EU's medlemsstater bekræftede deres vilje til at samarbejde pragmatisk om de konkrete initiativer og foranstaltninger i den fremtidige pagt.

Over tid har pagten også potentiale **til at udvide sit anvendelsesområde ud over det sydlige Middelhav** og bygge videre på synergier med andre EU-initiativer. Deltagelse i aktioner af gensidig og strategisk interesse for Golfstaternes partnere, de tilgrænsende afrikanske lande syd for Sahara, navnlig Mauretanien og Senegal, Tyrkiet samt partnerne på Vestbalkan og i Sortehavsregionen⁴ vil blive udforsket og fremmet, hvor det er relevant. Samarbejde med

⁴ Den Europæiske Unions strategiske tilgang til Sortehavsregionen, JOIN(2025) 135.

regionale organisationer – Den Afrikanske Union, Den Arabiske Liga og Golfstaternes Samarbejdsråd – vil også blive iværksat.

Pagten skal støtte en yderligere optrapning af **trekantssamarbejdet, navnlig med Golfpartnerne**. Dette er af afgørende betydning, da disse lande udgør en vigtig bro mellem Europa, Asien og Afrika og kan spille en vigtig rolle i håndteringen af politiske, økonomiske, udviklingsmæssige og humanitære udfordringer i det sydlige Middelhavsområde og navnlig i Mellemøsten. Mange af pagtens fokusområder er i overensstemmelse med prioriteterne i EU's fælles meddelelse om et strategisk partnerskab med Golfstaterne⁵, navnlig hvad angår den grønne omstilling, handel, transport, regional stabilitet og global sikkerhed.

2. DE TRE SØJLER I PAGTEN

Pagten markerer begyndelsen på en proces, der er åben i sin natur, og skaber en **praktisk ramme for samarbejde** struktureret omkring tre søjler:

- I. **Mennesker: drivkraften bag forandring, forbindelser og innovation**
- II. **Stærkere, mere bæredygtige og integrerede økonomier**
- III. **Sikkerhed, beredskab og migrationsstyring**

De tre søjler er **tæt forbundne**. Hver af dem omfatter et indledende sæt af nye og **handlingsrettede initiativer**, samt forslag til at **opskalere eksisterende foranstaltninger**, der kan have en forandringsskabende virkning og tilføre en merværdi. Pagten er baseret på **princippet om fleksibilitet**, hvilket gør det muligt for partnerne at deltage på forskellig vis i gennemførelsen af de forskellige initiativer.

Pagten skal **bygge videre på eksisterende initiativer**, herunder den økonomiske plan og investeringsplanen, associeringsaftalerne, partnerskabsprioriteterne, de strategiske og omfattende partnerskaber, andre regionale samarbejdsrammer samt medlemsstaternes nationale strategier⁶.

Alle relevante EU-finansielle instrumenter skal mobiliseres til at støtte gennemførelsen af pagten, som er i overensstemmelse med prioriteterne i NDICI – et global Europa⁷, Global Gateway og det fremtidige Global Europe⁸. Der vil blive søgt bidrag fra EU's medlemsstater og partnerne i det sydlige Middelhavsområde for at maksimere virkningen og synergierne af indsatserne. Tilsvarende vil der i en Team Europe-tilgang blive anvendt midler fra EU-medlemsstaternes finansielle institutioner, internationale finansielle institutioner (IFI'er)⁹ og finansiering fra den private sektor med henblik på at skabe muligheder for mennesker og virksomheder.

EU og partnerne i det sydlige Middelhavsområde skal arbejde for at opretholde menneskerettigheder, god regeringsførelse og grundlæggende frihedsrettigheder, i overensstemmelse med 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling. De skal samtidig fremme

⁵ JOIN(2022) 13.

⁶ Herunder Mattei-planen for Afrika og den tilknyttede Romproces.

⁷ Forordning (EU) 2021/947.

⁸ [EU-budgettet 2028-2034](#).

⁹ Navnlig Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD).

ligestilling mellem kønnene, ikkeforskelsbehandling og rettigheder for personer med handicap. Dette vil understøtte gennemførelsen af initiativerne og er et væsentligt element i opretholdelsen af et dynamisk civilsamfund og fremme af et sundere og mere befordrende erhvervsklima.

I. Mennesker: drivkraften bag forandring, forbindelser og innovation

Det fælles Middelhavsområde begynder med dets befolkning: Det er et fælles kulturelt, historisk og menneskeligt rum. At forbinde mennesker skaber broer, der fremmer gensidig forståelse og giver muligheder for vækst og udvikling, bringer stabilitet og fremhæver fordelene ved at arbejde sammen.

Mens vi i EU står over for faldende demografiske tendenser, der skyldes en kombination af høj levealder og faldende fødselstal, oplever den sydlige del af Middelhavsområdet sociale, økonomiske og demografiske udfordringer. Med pagten har vi mulighed for at investere i uddannelse, kompetencer, cirkulær migration og levevilkår¹⁰. Uddannelse har en klar og dokumenteret indvirkning på udvikling og økonomisk vækst. Unge i det sydlige Middelhavsområde er ivrige efter at engagere sig i **videregående uddannelse og erhvervsuddannelse**, men lavere færdiguddannelsesrater¹¹, ulige anerkendelse af kvalifikationer og begrænset mobilitet samt job- og iværksættermuligheder udgør hindringer for deres adgang til anstændigt arbejde på de nationale, regionale og internationale arbejdsmarkeder¹².

Ved at investere i mennesker og **støtte deres valg med hensyn til læring, vækst og mobilitet** skal pagten bidrage til at styrke de kulturelle, akademiske, sociale og økonomiske bånd, hvilket vil gøre samarbejdet mellem EU og det sydlige Middelhavsområde endnu stærkere og mere modstandsdygtigt.

1.1. Videregående uddannelse, erhvervsuddannelse, udvikling af færdigheder, forskning og innovation

I overensstemmelse med færdighedsunionen¹³ skal pagten støtte **udvikling af færdigheder og adgang til arbejdsmarkeder** gennem uddannelse og erhvervsuddannelse. Etablering af samarbejde med institutioner og den private sektor i det fælles Middelhavsområde skal have til formål at positionere regionen som et knudepunkt for tværnational uddannelse, innovation,

¹⁰ JRC143548. Data viser, at det sydlige Middelhavsområde om cirka tre årtier vil overgå til lignende demografiske mønstre som dem, der i øjeblikket ses i EU. I øjeblikket er forholdet mellem befolkningen i den erhvervsaktive alder og ældre (over 65 år) i de fleste lande i den sydlige del af Middelhavsområdet på mellem 12 og 15 %. I 2060 forventes dette forhold imidlertid at falde til omkring 5 %, hvilket er lige over de niveauer, der observeres i EU. Disse ændringer vil kræve, at de økonomiske vækstmodeller skifter fra at være afhængige af en ekspanderende arbejdsstyrke til at fokusere på at øge arbejdsproduktiviteten.

¹¹ JRC143548. Den gennemsnitlige bruttobeståelsesprocent for første niveau-programmer (ISCED 6 og 7) inden for videregående uddannelse for de seks sydlige Middelhavslande med tilgængelige data er 32,7 % mod et EU-gennemsnit på 44,1 %.

¹² Andelen af den erhvervsaktive befolkning (dvs. personer, der enten er i beskæftigelse eller aktivt søger beskæftigelse) og befolkningen i den erhvervsaktive alder er under 50 % i de sydlige Middelhavslande og kun 30 % for kvinder. Dette skal sammenholdes med næsten 75 % i EU. Andelen af den erhvervsaktive befolkning i forhold til befolkningen i den erhvervsaktive alder 15-65, 2023, Eurostat.

¹³ COM(2025) 90.

forskning og udvikling, og dermed bidrage til modstandsdygtighed og genopbygning. Universiteter, uddannelses- og træningsinstitutioner, forsknings- og teknologiinfrastrukturer, industrier, fonde og kulturelle aktører vil få en vigtig rolle at spille i denne sammenhæng.

Pagten skal bygge på den politiske dialog på højt plan om videregående uddannelse på ministerplan samt på et vellykket samarbejde med partnerne i det sydlige Middelhavsområde under Erasmus+ for at skabe et mere integreret og inkluderende miljø for videregående uddannelse og kompetenceudvikling i det fælles Middelhavsområde, herunder gennem lanceringen af **den nye Middelhavsplatform** for videregående uddannelse.

Desuden er indsatsen på uddannelsesområdet en mulighed for at drage fordel af retfærdighed mellem generationerne ved at forene unges energi med ældre generationers erfaring og gøre aldersdiversitet til en fælles styrke for innovation og samhørighed.

Videregående uddannelse, kvalifikationer, forskning og innovation

Initiativet skal skabe et mere integreret og inkluderende miljø for videregående uddannelse og kompetencer, navnlig gennem:

- **Etablering af et Middelhavsuniversitet**, som skal være en institution med campusser i det fælles Middelhavsområde med programmer inden for humaniora, naturvidenskab og teknisk videnskab. Dette vil bygge på erfaringerne i regionens videregående uddannelsesinstitutioner og alliancerne mellem de europæiske universiteter og gøre brug af samt supplere eksisterende kapacitetsopbyggende foranstaltninger under Erasmus+-programmet. Det skal fremme udveksling af personale og studerende på tværs af udvalgte universiteter og handelshøjskoler fra regionen på en inkluderende måde og sigte mod at udvikle fælles læseplaner/programmer, fælles grader samt andre uddannelsesaktiviteter såsom sommerskoler og fælles mikroeksamensbeviser.
- **Styrkelse af studerendes og ansattes mobilitet inden for videregående uddannelse** under Erasmus+-programmet, samt fremme af mobiliteten for **forskere** under Marie Skłodowska-Curie-aktiviteterne i Horisont Europa-programmet.
- **Oprettelse og videreudvikling af innovations- og forskningscentre**, der samler universiteter og den private sektor for at forbedre viden- og teknologioverførsel, med inddragelse af innovatorer, nystartede virksomheder og investorer.
- **Oprettelse af et center for videnskabsdiplomati i Middelhavsområdet** for at bygge bro mellem videnskab og politik samt uddanne diplomatisk og teknisk personale i grænseoverskridende forhandling, fælles projektudformning og evidensbaseret politisk rådgivning.
- **Støtte til mentorprogrammer på tværs af generationerne** for at dele viden og erfaring med unge.

At bygge bro mellem uddannelse og erhvervsuddannelse på den ene side og lige og anstændige beskæftigelsesmuligheder på den anden side er vigtigt for at sikre en gnidningsløs overgang til og inden for arbejdsmarkedet og for at øge konkurrenceevnen. Fremme af kvinders indflydelse og status samt afhjælpning af den kønsbestemte

beskæftigelseskløft er afgørende for at frigøre potentialet i økonomier og samfund i hele det fælles Middelhavsområde. Udvidelse af **migrationsveje for arbejdskraften** mellem EU og det sydlige Middelhavsområde, herunder for sæsonarbejdstagere, er fortsat af afgørende betydning for at matche udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedene og fremme økonomisk vækst¹⁴.

Modvirkning af kompetence- og kvalifikationskløften på arbejdsmarkedene

Initiativet har til formål at støtte en gnidningsløs overgang for arbejdstagere i de sydlige Middelhavspartnerlande til regionale, nationale og internationale arbejdsmarkeder. Det vil omfatte forskellige beskæftigelsesområder, navnlig gennem:

- **Opskalering af eksisterende økosystemer for teknisk og erhvervsrettet uddannelse** ved at tilpasse erhvervsuddannelserne til arbejdsmarkedets behov for at dække sektorer af fælles interesse, herunder landbrug og fødevarerforarbejdning, de digitale og kulturelle sektorer samt innovativ turisme.
- **Støtte til udvikling af ordninger, der er modelleret efter ungdomsgarantiens¹⁵ nationale planer** og tilpasset regionale og lokale sammenhænge for at sikre, at unge finder muligheder på arbejdsmarkedet.
- **Etablering af en MED Skill Tracker** til at dokumentere de færdigheder, som modtagere af EU- eller partnerprojekter har erhvervet. En MED Skill Tracker skal lette anerkendelsen og overførbareheden af færdigheder og forbedre mulighederne for international og cirkulær mobilitet under eksisterende programmer og initiativer¹⁶. Dette vil bidrage til talentpartnerskaber.
- **Styrkelse af lærlingeuddannelser af høj kvalitet og forbedrede arbejdsbaserede læringsmodeller**, navnlig ved at fremme de sydlige Middelhavspartneres deltagelse i den europæiske alliance for lærlingeuddannelser.

1.2. Kultur, sport og turisme

Middelhavet har en imponerende bredde af både **materiel og immateriel kultur- og naturarv**. Med over 60 UNESCO-verdensarvssteder og en dynamisk moderne arkitektonisk og kunstnerisk scene¹⁷ tilbyder det sydlige Middelhavsområde et stærkt vidnesbyrd om vores fælles rødder og udgør et fundament for fremtidigt samarbejde gennem kultur, bæredygtig kulturturisme, herunder fødevarertraditioner¹⁸, uddannelse og kulturarvsdrevet udvikling.

Kulturelle steder og institutioner samt museer bør være mere end blot udstillingssteder og fungere som drivkræfter for forandring, økonomisk udvikling og inklusiv vækst med

¹⁴ JRC143548. Migration har en gavnlig effekt på velfærd i landene i det sydlige Middelhavsområde og afhjælper presset på arbejdsmarkedet i EU. Uddannelse i EU udgør en stadig vigtigere adgangsvej til EU's arbejdsmarked for statsborgere fra de sydlige nabolande.

¹⁵ [The reinforced Youth Guarantee – European Commission](#).

¹⁶ Såsom programmerne Erasmus+, Horisont Europa, PRIMA, THAMM+ og MPF, Medusa Connectivity Network og med støtte fra ETF Mediterranean Skill Observatory.

¹⁷ [UNESCO World Heritage Centre – UNESCO's verdensarvsliste](#).

¹⁸ Herunder gennem en mulig udvidelse af [AfrIPI – internationalt samarbejdsprojekt](#).

potentiale til at udløse rehabilitering og revitalisering af by-, kyst- og landområder. Engagement med den offentlige og private sektor samt lokale og internationale donorer og fonde er nøglen til at frigøre dette potentiale. Ved at fremme bæredygtig turisme og forvalte deres kulturarvslokaliteter kan regionerne sikre, at deres kulturarv bliver en varig kilde til økonomiske og sociale fordele. Beskyttelse af kunst-, kultur- og naturarv mod plyndring og ulovlig handel (og beskyttelse af samtidskunstneres rettigheder) er fortsat områder af fælles interesse.

Kulturarvssteder og museer kan blive rum for refleksion og dialog, der er åbne for en bred vifte af fællesskaber, og dermed skabe muligheder for kulturel modstandsdygtighed og samhørighed. **Kunst, musik, traditionelle kunstarter og kunsthåndværk samt film kan fremme gensidig forståelse, mangfoldighed, inklusion og socioøkonomisk udvikling.** Pagten skal fremme foranstaltninger, herunder iværksættelsen af en dialog på højt plan om kulturelt samarbejde, som også skal fokusere på kulturarven.

Investering i sport styrker samhørigheden, overvinder sociale skel og fremmer inklusion. Ud over de sundhedsmæssige og økonomiske fordele spiller det en central rolle i at engagere unge og fremme følelsen af at høre til. Kommende vigtige sportsbegivenheder¹⁹, som samler lande i hele regionen, giver lovende muligheder for regionalt samarbejde og bæredygtig konnektivitet samt bidrager til at fremme ligestilling og ikkeforskelsbehandling.

Uddybning af den interreligiøse dialog bidrager til gensidig forståelse og fredeligt samarbejde om at håndtere fælles udfordringer.

På grundlag af erfaringerne fra Erasmus+, Et Kreativt Europa og Horisont Europa skal pagten undersøge mulighederne for yderligere at styrke samarbejdet på grundlag af eksisterende EU-initiativer inden for forskning, kultur, ungdom og sport.

Euro-Middelhavsinitiativet for kultur, sport og turisme

Initiativet skal fremme et multiinteressentnetværk bestående af den offentlige og private sektor, civilsamfundet, fonde, turistoperatører og universiteter for at fremme kulturarv og kreative industrier, kulturturisme og sport, navnlig gennem:

- **Beskyttelse og værdsættelse af kulturarven**
 - **Oprettelse af en særlig mekanisme til at beskytte og fremme Middelhavsområdet kulturarv** ved at samle offentlige og private ressourcer.
 - **Etablering af kulturelle Middelhavsruiter** for at styrke det fælles kulturelle Middelhavsområde.
 - **Udvidelse af det fælles europæiske dataområde for kulturarv** til partnere i det sydlige Middelhav med det formål at fremme digitalisering og bevare deres kulturarv.
- **Opbygning af en samarbejdsbaseret digital platform "CulturIT"** for at fremme matchmaking af kulturelle aktiviteter.
- **Sikring af deltagelse i større kulturelle begivenheder og forbedring af opholdsmuligheder for kunstnere og andre kulturaktører**, herunder gennem regionale talentnetværk.

¹⁹ Såsom Middelhavslegene og VM 2030.

- **Sikring af deltagelse i aktiviteter i forbindelse med #BeActive-kampagnen og den europæiske idrætsuge** for at øge bevidstheden om fordelene ved idræt for den fysiske og mentale sundhed.
- **Samarbejde med Middelhavslegene** for yderligere at øge synligheden af dette etablerede arrangement, især blandt unge, for at fremme fordelene ved sport og dens positive indvirkning på bekæmpelse af stereotyper og fremme af inklusion.

1.3 Styrkelse af civilsamfundet, unge og lokalsamfund

Civilsamfundet og lokalsamfundene er dybt forankret i de lokale forhold. Deres arbejde – at støtte lokalsamfundene i at levere sociale og lokale tjenester, øge bevidstheden om centrale samfundsudfordringer, forbedre deltagelsen i demokratiet, styrke kvinders og unges indflydelse og støtte digitale færdigheder – bidrager til et mere inklusivt samfund. De er også afgørende for at forbedre situationen for sårbare grupper, herunder personer med handicap.

Et aktivt og styrket civilsamfund kan, sammen med parlamenter og offentlige institutioner, fremme den lokale dialog og muliggøre en bedre udformning og gennemførelse af politikker til gavn for borgerne. Et blomstrende **mediemiljø** er afgørende for at sikre et åbent og inkluderende diskussionsrum. På samme måde kan fremme af udvikling på regionalt og lokalt plan gennem integrerede og deltagelsesbaserede tilgange støtte en afbalanceret vækst, både i byområder og landdistrikter.

Pagten skal styrke indsatsen for at fremme et gunstigt miljø for civilsamfundet og hjælpe lokalsamfundene med at opbygge kapacitet til at varetage deres roller effektivt.

Styrkelse af civilsamfundet, ungdommen og lokalsamfundene

Initiativet skal støtte et levende civilsamfund og lokale fællesskaber som drivkræfter for udvikling og social samhørighed. Det skal styrke nøgleaktører, der konkret kan støtte deres lokalsamfund, navnlig gennem:

- **Etablering af en parlamentarisk ungdomsforsamling for Middelhavsområdet** for at samle de unges stemme og input.
- **Støtte til udviklingen af en civiltjeneste for Middelhavsområdet** gennem oprettelse af en platform, der skal forbinde unge i hele Middelhavsområdet med en bred vifte af muligheder for frivilligt arbejde både i deres egne lande og i hele regionen. Dette initiativ skal bygge på frivillige initiativer og supplere andre mobilitetsinitiativer og fremme en dybere gensidig forståelse blandt unge i det fælles Middelhavsområde.
- **Styrkelse af kvindeledede organisationer som centrale aktører i deres lokalsamfund** ved aktivt at inddrage dem i udformningen og gennemførelsen af initiativer på tværs af forskellige sektorer såsom opkvalificering, videregående uddannelse og erhvervsstøtte. Aktionen skal også bygge på de erfaringer, der er opnået med at støtte kvindeledede nystartede virksomheder, navnlig i landdistrikter og fjerntliggende områder.

- **Styrkelse af støtten til medieorganisationer** ved at fremme kapacitetsopbygningsinitiativer, skabe muligheder for samarbejdsprojekter og fremme udveksling af erfaringer. Foranstaltningen skal styrke vores igangværende samarbejde om at støtte unge influencere i regionen.
- **Styrkelse af samarbejds mekanismer på lokalt plan**, inspireret af borgmesterpagtens tilgang, for at fremme social inklusion på lokalt og kommunalt niveau for personer i alle aldre, herunder for personer i sårbare situationer.

II. Stærkere, mere bæredygtige og integrerede økonomier

Dybere handelsforbindelser og økonomisk integration bidrager til at sikre stabilitet og økonomisk modstandsdygtighed. EU og partnerne i det sydlige Middelhavsområde har stærke og langvarige økonomiske bånd og et enormt potentiale til yderligere at øge den økonomiske integration af markederne i hele regionen for at skabe bæredygtig vækst og jobmuligheder. Vores økonomier er komplementære og kan give betydelige gensidige fordele.

Pagtens succes vil også afhænge af evnen til at mobilisere offentlige og private investeringer i stor skala. **Global Gateway²⁰ i Middelhavsområdet** kan fremme intelligente, rene og sikre investeringer inden for digitalisering, energi, vandresiliens, innovativt landbrug og transport, samtidig med at sundheds-, uddannelses- og forskningssystemer styrkes i overensstemmelse med EU's aftale om ren industri²¹.

II.1. Handels- og investeringsmuligheder

EU er den største handelspartner for de sydlige nabolande (og stod for 41 % af regionens varehandel med resten af verden i 2024). Partnerne i det sydlige Middelhav påpeger ofte behovet for at udvikle værdikæder og tiltrække og fastholde større mængder direkte investeringer. Samtidig kræver handel og investeringer forudsigelige rammer, makroøkonomisk stabilitet, lovgivningsmæssig konvergens og lige vilkår mellem den offentlige og den private sektor.

Regionen rummer betydelige økonomiske og handelsmæssige muligheder, understøttet af dens menneskelige kapital, konkurrencedygtige omkostninger til vedvarende energi og transport samt dens accelererende digitale omstilling. Omstruktureringen af den globale handel åbner nye muligheder, da det sydlige Middelhavsområde kan spille en rolle i diversificeringen af forsyningskæder. Pagten, der bygger på bilaterale partnerskaber, vil bidrage til at intensivere det fælles arbejde med at opbygge et robust økonomisk landskab, fremme bæredygtig handel og investeringer og **yderligere integrere forsyningskæder**, herunder i sundheds- og landbrugssektoren samt inden for ren energi og rene teknologier, som er afgørende for at styrke konkurrenceevnen og dekarboniseringsudsigterne i det fælles Middelhavsområde. Pagten vil styrke samarbejdet om kritiske råstoffer for at sikre modstandsdygtige, gennemsigtige og bæredygtige forsyningskæder i nøglesektorer såsom gødning.

²⁰ JOIN(2021) 30.

²¹ COM(2025) 85.

Modernisering og styrkelse af handels- og investeringsforbindelser for mere inklusiv, modstandsdygtig og bæredygtig vækst

Initiativet har til formål at udnytte potentialet i eksisterende handelsaftaler²² og iværksætte nye initiativer til at styrke den økonomiske integration, navnlig gennem:

- **Støtte til moderniseringen af de bilaterale handelsforbindelser på en mere fleksibel og målrettet måde** gennem nye former for engagement i nøglesektorer af fælles interesse, samtidig med at der sikres en effektiv gennemførelse af forpligtelserne til at fjerne ikketoldmæssige handelshindringer med henblik på at øge forudsigeligheden og opbygge investorenes tillid.
- **Udforskning af aftaler om fremme af bæredygtige investeringer** med interesserede partnere med henblik på tiltrækning af udenlandske direkte investeringer (UDI).

Initiativet skal fremme og tiltrække **investeringer** til støtte for innovative, digitale økonomier og styrke integrationen af forsyningskæder, navnlig gennem:

- **Styrkelse af erhvervs- og investeringsmiljøet, lovgivningsmæssig konvergens og forenkling af toldprocedurer**, herunder gennem teknisk bistand til støtte for økonomiske reformer i partnerlandene²³.
- **Opskalering af nationale og tematiske investeringsplatforme**, der samler den private sektor, internationale finansielle institutioner og nationale finansielle institutioner.

II.2. Udnyttelse af startup-økosystemer

På trods af mange strukturelle udfordringer har den sydlige Middelhavsregion oplevet en stigning i iværksætteraktiviteten, som bygger på en ung, teknologikyndig befolkning og voksende investorinteresse. **På lokalt plan sker der en gradvis diversificering og strukturel omstilling af økonomien**, både i byområder og landdistrikter, hvilket skaber nye muligheder for at udvikle nationale og regionale værdikæder og samtidig øger komplementariteten med henblik på økonomisk integration. For at udnytte dette potentiale fuldt ud er det afgørende at støtte lokal produktion og virksomheder, herunder inden for landbruget. Dette vil kræve fortsat udnyttelse af den rolle, som lokalt socialt iværksætteri og alternative forretningsmodeller spiller som centrale drivkræfter for inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst.

²² Dette omfatter konventionen om pan-Euro-Middelhavsregler for præferenceoprindelse.

²³ Herunder i forbindelse med EU's makrofinansielle bistand, hvor det er relevant.

Startup4Med

Initiativet skal frigøre vækst- og jobskabespotentialet hos nystartede virksomheder samt mikro-, små og mellemstore virksomheder (SMV'er)²⁴, hvilket giver muligheder for at udvide deltagelsen i økonomien, navnlig for unge og kvinder. Det skal bygge bro til eksisterende sektorspecifikke mekanismer²⁵ og være i overensstemmelse med opstarts- og opskaleringstrategien for EU²⁶. Dette skal opnås gennem:

- **Oprettelse af en regional mekanisme til støtte for startupvirksomheder** for at forbedre adgangen til finansiering og mobilisering af investeringer. Europæiske finansielle institutioner skal gennem en Team Europe-tilgang mobiliseres i kombination med alternative finansieringskanaler såsom æreslån, crowdfunding og blandet finansiering²⁷.
- **Oprettelse af et Open for Business-program** rettet mod den private sektor for at identificere problemområder og lette den retlige og regulatoriske forenkling.
- **Udvikling af et politikværktøjssæt** til at fremme formaliseringen af mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder, herunder gennem forenkledede administrative procedurer, finansielle incitamenter og forbindelser til social beskyttelse. Uformelle mikroiværksættere vil få gavn af målrettet støtte såsom coaching, juridisk bistand og kompetencebeviser.

II.3 Digital infrastruktur og cybersikkerhed

Den **digitale revolution og AI-revolutionen (kunstig intelligens)** er ved at omforme økonomier og samfund. Der er et stærkt incitament til at indgå partnerskaber på dette område for at frigøre potentialet i digitale løsninger samt data- og AI-løsninger og øge konkurrenceevnen og effektiviteten i vores økonomier og samfund, samtidig med at sikkerhed, suverænitæt og overensstemmelse med centrale værdier, menneskerettigheder og principper for god regeringsførelse ligeledes styrkes.

En reel sammenkobling gennem sikre og pålidelige digitale infrastrukturer i hele Middelhavsområdet er et grundlæggende mål ikke blot for at bringe vores økonomier og borgere tættere på hinanden, men også for at øge den fælles sikkerhed og problemfri kommunikation. Datastrømme er afgørende for den økonomiske og samfundsmæssige udvikling og vil åbne nye muligheder for mennesker, virksomheder og organisationer i hele Middelhavsområdet.

Forbedring af adgangen til offentlige onlinetjenester, fremlæggelse af løsninger inden for e-forvaltning og digital offentlig infrastruktur (DPI), sikring af kritisk infrastruktur, forbedring

²⁴ Ifølge Verdensbankens statistikker tegner mikrovirksomheder og SMV'er i det sydlige Middelhavsområde sig for 90 % af det samlede antal virksomheder og bidrager med to tredjedele af BNP og 75 % af beskæftigelsen.

²⁵ BlueInvest er åben for innovative nystartede virksomheder og teknologiske SMV'er inden for den blå økonomi fra Middelhavsområdet.

²⁶ COM(2025) 270.

²⁷ Den regionale opstartsmekanisme kan udnytte erfaringerne fra venturekapitalfinansiering under Det Europæiske Innovationsråd (EIC) til at støtte europæisk deep tech-innovation, navnlig for de lande i regionen, der er tilknyttet Horisont Europa og allerede drager fordel heraf.

af digital forvaltning og regulering samt beskyttelse af digitale rettigheder er fortsat af afgørende betydning i denne sammenhæng.

Tilgængeligheden af åbne data og information fra EU-ejede rumsystemer, såsom Copernicus, muliggjort af digitale infrastrukturer, kan bidrage til at øge forretningsmulighederne i regionen.

Tech Business-tilbud til integrerede digitale økonomier og dataøkonomier

Formålet med initiativet er at **frem sætte et Tech Business-tilbud** for partnerne i det sydlige Middelhavsområde²⁸, navnlig gennem:

- **Støtte til udrulningen af sikker og pålidelig digital infrastruktur inden for undersøiske kabelsystemer, 5G-net, bredbåndsforbindelser i landdistrikterne og datacenterinfrastruktur** ved at:
 - **forbinde alle interesserede lande i regionen via undersøiske kabelsystemer som Medusa og Blue-Raman**, med mulighed for også at udvide det til Golfpartnerne. Dette vil muliggøre sikker og gnidningsløs udveksling af data, herunder gennem sammenkoblinger med eksisterende initiativer såsom den digitale korridor EU-Afrika-Indien, og vil også forbinde den med IMEC og T-MED
 - **yde teknisk og finansiel støtte til udrulning af sikre og pålidelige 5G- og datacentre** i regionen ved at inddrage internationale finansielle institutioner, EU og nationale finansielle institutioner, **i overensstemmelse med 5G-værktøjskassen og anden relevant lovgivning**²⁹ og leveret af betroede udstyrsleverandører.
- **Iværksættelse af et regionalt program for kapacitetsopbygning inden for telekommunikation og undersøgelse af potentialet for passende telekommunikationsrammer, herunder samarbejde om roaming**, blandt de interesserede partnere i det sydlige Middelhavsområde.
- **Fremskyndelse af opbygningen af AI-økosystemer**, med udgangspunkt i modellen for **EU's digitale innovationsknudepunkter og EU's AI-fabrikker**³⁰, herunder udrulning af AI- og datainfrastruktur og støtte til universiteter, SMV'er, industrien og opstartsvirksomheder med henblik på at udvikle og anvende AI på tværs af forskellige sektorer såsom fremstilling, sundhedspleje, landbrug eller klima.
- **Udveksling af ekspertise og konkrete e-forvaltningsløsninger inden for digitale identiteter og digital offentlig infrastruktur (DPI) gennem:**
 - anvendelse af open source-**tillidstjenester, digital identitet** samt sikre og databeskyttelseskompatible **DPI-løsninger**
 - forenkling af grænseoverskridende udvekslinger mellem myndigheder og virksomheder og samtidig fremme af borgernes mobilitet.
- **Styrkelse af teknisk udveksling og samarbejde om cybersikkerhed**, herunder for at støtte kapaciteten til at **opdage, forberede sig på og reagere på cybersikkerhedstrusler og -hændelser**.

²⁸ I overensstemmelse med EU's internationale digitale strategi, JOIN(2025) 140.

²⁹ [EU-værktøjskasse til 5G-sikkerhed](#).

³⁰ [AI-fabrikker | Europas digitale fremtid i støbeskeen](#).

II.4 Investering i vedvarende energi og rene teknologier

Middelhavet er et **hotspot for klimaændringer og biodiversitet**, der er i fare på grund af stigende **miljømæssige udfordringer og spændinger**. Pagten skal fastlægge **en fælles dagsorden for at frigøre det sydlige Middelhavs potentiale for vedvarende energi og opnå en tredobbelt gevinst**: fremskynde regional dekarbonisering, forbedre energisikkerheden og styrke industriens konkurrenceevne. **En omstilling til en effektiv, pålidelig og bæredygtig energimodel er afgørende for regionen**. I overensstemmelse med aftalen om ren industri giver en ressourceeffektiv cirkulær økonomi, herunder udvikling af vedvarende energi og produktion af ren teknologi, betydelige samfundsøkonomiske fordele og tiltrækker udenlandske direkte investeringer. Disse mål vil blive forfulgt gennem fleksible og moderniserede bilaterale handelsrammer og nye former for engagement, såsom aftaler om fremme af bæredygtige investeringer og partnerskaber om ren handel og investering inden for rammerne af initiativet vedrørende samarbejde om energi og cleantech i Middelhavsområdet. Dette skal også udvikles gennem et styrket samarbejde med Golfpartnerne samt med Afrika syd for Sahara.

Initiativ vedrørende samarbejde om energi og cleantech i Middelhavsområdet (T-MED)

Initiativet skal støtte et gensidigt fordelagtigt samarbejde på tværs af Middelhavet ved at fremme den indenlandske energiomstilling og udviklingen inden for ren teknologi hos partnerne i det sydlige Middelhavsområde, samtidig med at der skabes økonomiske muligheder og fremmes handel med vedvarende energi samt industrielle partnerskaber i hele regionen, navnlig gennem:

- **Etablering af en T-MED-investeringsplatform**, som skal fungere som et koordineringsværktøj til at udvikle en pipeline af projekter inden for produktion af vedvarende energi, netinfrastruktur, herunder indenlandske transmissions- og distributionsnet i de sydlige Middelhavs partnere, der vedrører projekter af gensidig interesse, som er identificeret i henhold til TEN-E-forordningen, samt produktion af ren teknologi. Platformen skal samle projektudviklere, IFI'er, EU's og de nationale finansielle institutioner samt EU's finansielle instrumenter og private investorer for at katalysere omfattende investeringer med fokus på blandings- og risikobegrænsende løsninger.
- **Oprettelse af en dedikeret reguleringsmekanisme** til at støtte partnerne i det sydlige Middelhavsområde i gennemførelsen af målrettede reguleringsmæssige og energisektorspecifikke reformer³¹ knyttet til investeringsparathed og adgang til EU's finansielle instrumenter.
- **Modellering af energisystemer** for bedre at kunne vurdere de økonomiske, bæredygtigheds- og sikkerhedsmæssige konsekvenser af en større udbredelse af vedvarende energi samt nye energiinfrastrukturprojekter for regionen.
- **Adgang til et instrument for teknisk støtte**, der fungerer som én indgang for teknisk bistand til vedvarende energi, energieffektivitet, elektrificering og ren teknologi.

³¹ Disse kan omfatte netadgang for tredjeparter, elkøbsaftaler, takstgennemsigtighed og -reform, herunder omkostningsafspejling, unbundling, liberalisering af engros- og detailmarkeder, grænseoverskridende handel og regional integration.

- **Oprettelse af et certificerings- og støtteprogram for handel med vedvarende energi** for at muliggøre grænseoverskridende handel med vedvarende elektricitet og vedvarende brint. En praktisk **håndbog** skal lanceres for at støtte gennemførelsen af certificeringsordninger og pilotprojekter med grænseoverskridende oprindelsesgarantier³².
- **Fremme af industrielt samarbejde inden for ren teknologi** for at styrke robuste industrielle partnerskaber mellem europæiske virksomheder og virksomheder i de sydlige Middelhavslande på tværs af kritiske værdikæder. Dette kan omfatte sol- og vindenergi, elektrolyseanlæg og produktion af ren brint samt opvarmnings- og køleteknologier, net- og lagringsteknologier, varmepumper og energieffektivitetsteknologier i industri- og bygningssektoren.
- **Støtte til oprettelse af lokale landespecifikke europæiske erhvervsorganisationer inden for energi og ren teknologi.** Dette kan gøres i samarbejde med Enterprise Europe-netværket (EEN) og de europæiske industriklynger. En **særlig interessentplatform** skal oprettes for at udpege prioriterede sektorer, udvikle omfattende handlingsplaner, der tager hensyn til kønsaspektet, og aktivt inddrage EU's private sektor. Denne platform skal også spille en central rolle i at lette mulighederne for saminvestering og forhandle aftagningsaftaler, der understøtter langsigtet samarbejde i synergi og komplementaritet med EU's energi- og råstofplatform.
- **Udvikling af en T-MED-færdighedsdagsorden**³³, som vil være afgørende for at afhjælpe mangler i arbejdsstyrken og kønsmæssige skævheder samt tilpasse uddannelse til industriens og arbejdsgivernes behov.

II.5 På vej til et bæredygtigt og modstandsdygtigt Middelhavsområde

Klimaændringer, forurening og tab af biodiversitet påvirker i høj grad Middelhavsområdet og dets modstandsdygtighed. Den grønne omstilling udgør også en mulighed for at styrke bæredygtig konkurrenceevne i regionen. Pagten vil gøre det muligt at udnytte fordelene ved en sådan omstilling og samtidig imødegå de stigende virkninger af klimaændringer og miljøforringelse, herunder inden for rammerne af en mulig global traktat om bekæmpelse af plastforurening. Pagten skal også håndtere regionens sårbarhed over for klimaændringer og miljøforringelse ved at støtte effektiv planlægning og mobilisere tilgængelige finansieringsstrømme for bæredygtige investeringer, både internationale og nationale og private og offentlige.

³² Der vil være behov for reguleringsmæssigt samarbejde med landene i det sydlige Middelhavsområde for at muliggøre indførelse af krav til både vedvarende elektricitet og brændstoffer, der er forenelige med EU's rammer. Der vil være behov for særlige aftaler med tredjelande for at muliggøre gensidig anerkendelse af oprindelsesgarantier.

³³ Tiltag knyttet til eksisterende partnerskaber for vedvarende energi (pagt for færdigheder) og relaterede Erasmus+-projekter såsom SHOREWINNER.

Partnerskab for ren omstilling, bæredygtig vækst og modstandsdygtighed

Initiativet har til formål at støtte regionalt samarbejde og lokale partnerskaber om miljø, herunder i forbindelse med Barcelonakonventionen³⁴, samt om klima med henblik på at fremme en ren omstilling og en klimarobust økonomisk udvikling, navnlig ved:

- **Styrkelse af samarbejdet** med interesserede partnere i det sydlige Middelhavsområde **om klimaløsninger**, gennem dialog og ved at fremme vidensdeling samt yde målrettet teknisk bistand vedrørende instrumenter til modvirkning af klimaændringer, herunder CO₂-prissætning.
- **Udvikling af investeringspipelines for klimatilpasning** ved at styrke de nationale og lokale kapaciteter til at udvikle og gennemføre projekter, samtidig med at der indgås partnerskaber med internationale finansielle institutioner, klimafonde og private interessenter.
- **Udarbejdelse af en regional plan til at fremme investeringer** i moderne spildevandsbehandling og håndtering af fast affald.
- **Lancering af nye partnerskaber for vandresiliens** for at styrke samarbejdet om integreret forvaltning af vandressourcer, navnlig genbrug af vand.
- **Styrkelse af Green Forward-initiativet** ved især at styrke SMV'er for dermed at fremme cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet, eliminere engangsplast, støtte bioøkonomien og fremme lovgivningsmæssig dialog om cirkularitet, herunder f.eks. om tekstiler.
- **Støtte til den fælles gennemførelse af den globale ramme for biodiversitet**, navnlig gennemførelsen af nationale biodiversitetsstrategier og -handlingsplaner samt oprettelse, udvidelse og forvaltning af beskyttede områder, især beskyttede havområder.

II.6 Fremme af en bæredygtig blå økonomi

Middelhavet sikrer millioner af menneskers levebrød, men er under stigende miljømæssigt og økonomisk pres. Pagten skal fremme en retfærdig, bæredygtig og konkurrencedygtig blå økonomi i overensstemmelse med **den europæiske havpagt**³⁵, herunder inden for rammerne af den næste MedFish4ever-ministererklæring og udformningen af den næste Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet (GFCM) efter 2027. Desuden skal pagten, i overensstemmelse med **EU's strategi for vandresiliens**³⁶, styrke vandforvaltningen og fremme en effektiv og bæredygtig anvendelse af vand gennem sammenhængen mellem vand, energi, fødevarer og økosystemer.

Blue Mediterranean-initiativet vedrørende sundhed og velstand

Initiativet har til formål at genoprette naturressourcerne i økosystemerne i Middelhavet, styrke deres modstandsdygtighed, forbedre bæredygtigheden af fiskeri- og

³⁴ [Barcelona-konventionen og dens protokoller | UNEP MAP](#).

³⁵ COM(2025) 281.

³⁶ COM(2025) 280.

akvakulturpraksisser og den internationale fiskeriforvaltning samt fremme innovation inden for blå teknologi, navnlig gennem:

- **Støtte til investeringer i bæredygtige løsninger inden for den blå økonomi** gennem Blue Mediterranean Partnership og BlueInvest-plattformen.
- **Lancering af praksisfællesskabet for EU's blå økonomi**³⁷ for at tilbyde vejledning baseret på dataindsamling, udvikling af datastandarder, metoder samt analyse og forskning.
- **Styrkelse af havdiplomati**et for at samarbejde med partnere i det sydlige Middelhav om at fremme overholdelsen af internationale forvaltningsstandarder³⁸ og forbedre de retlige rammer for regional fiskeriforvaltning.
- **Udvikling af et nyt projekt, der skal øge kyststaternes kontrol- og inspektionskapacitet** for at styrke den regionale fiskeriforvaltning og bekæmpe ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU-fiskeri) gennem kapacitetsopbygning inden for overvågning, kontrol og tilsyn.
- **Styrkelse af det regionale samarbejde for at sikre en mere sammenhængende og bæredygtig udnyttelse af havområdet gennem maritim fysisk planlægning** som muliggør naturbeskyttelse og sameksistens mellem aktiviteter til søs.
- **Lancering af initiativet "Fra vand til marked"** for at støtte producenter, kooperativer og sammenslutninger i den akvatiske sektor i at udvide merværdien i deres produktion, forbedre forarbejdningen og nå nye markeder, herunder adgang til finansiering og investeringer.
- **Styrkelse af fælles forskning og innovation inden for sammenhængen mellem vand, energi, fødevarer og økosystemer (WEFE)** ved at bygge videre på PRIMA³⁹.
- **Opskalering af "Blue Mediterranean Mission"**⁴⁰ med henblik på **genopretning og modstandsdygtighed** og tilvejebringe forsknings- og innovationsløsninger til at genoprette Middelhavets og vandets økosystemer og biodiversitet, standse forurening til søs og fra landbaserede kilder, reducere undervandsstøj, øge klima- og vandresiliensen samt kystsamfundenes beredskab over for ekstreme hændelser.

II.7. Bæredygtig transport og øget konnektivitet

En velforbundet region er afgørende for at støtte handel og nye sektorer og samtidig fremme dekarboniseringen af økonomiske aktiviteter. Det fælles Middelhavsområde lider ofte under transport- og lovgivningsmæssig fragmentering, underinvestering og manglende planlægningskapacitet. Dette har betydelige konsekvenser for den grænseoverskridende mobilitet for personer, varer og tjenesteydelser. Det er derfor afgørende at afhjælpe kapacitetsmangler og lovgivningsmæssig uoverensstemmelse inden for told, effektivitet, sikkerhed, sikring og miljøstandarder. Dette vil gøre det lettere at nå målet om at udvide EU's transeuropæiske transportnet (TEN-T) og, hvor det er relevant, yderligere øge forbindelsen til naboregioner såsom Golfen og andre steder. Navnlig vil yderligere koordinering og udvidelse

³⁷ EU-Observationscentret for den Blå Økonomi.

³⁸ Navnlig for at ratificere og gennemføre BBNJ-aftalen.

³⁹ [Partnerskabet for forskning og innovation i Middelhavsområdet \(PRIMA\)](#).

⁴⁰ [BlueMissionMed](#).

af den økonomiske korridor mellem Indien, Mellemøsten og Europa (IMEC) fremme pålidelig transport og sikker digital konnektivitet i Middelhavsområdet og samtidig bidrage til regionens økonomiske sikkerhed.

Bæredygtig transport for en bedre forbundet region

Initiativet har til formål at levere pålidelige og bæredygtige transportløsninger, navnlig gennem:

- **Intensivering af den fælles indsats for at fremme produktion og udbredelse af vedvarende og kulstoffattigt brændstof til transport** (søfart og luftfart) i overensstemmelse med principperne i EU's forordninger om bæredygtige flybrændstoffer⁴¹, om bæredygtige skibsbrændstoffer⁴² og i EU's havnestrategi⁴³. Dette vil også omfatte bestræbelser på at tilpasse bæredygtig praksis til internationale standarder (ICAO, IMO) og dermed også støtte aktørerne i Middelhavsområdet i deres bestræbelser på at forebygge forurening fra skibe samt tilskynde til samarbejde gennem de regionale havkonventioner⁴⁴ for at fremme et rent, sikkert og trygt fælles Middelhavsområde.
- **Forbedring af konnektiviteten i hele regionen gennem udvidelse af multimodale transportforbindelser og gennem forbedret interoperabilitet og lovgivningsmæssig tilpasning**, og dermed gøre fremskridt hvad angår udvidelsen af TEN-T til lande i det sydlige Middelhavsområde og ligeledes forbindelsen med IMEC, T-MED og Afrika syd for Sahara. Forbindelse af havne med andre transportformer med lav CO₂-udledning vil give en bedre integration af kystnære knudepunkter med markeder inde i landet. En bedre tilpasning af lovgivningen kan sikres ved at støtte projekter for teknisk bistand og en styrket politisk dialog.
- **Forbedring af luftforbindelser** i overensstemmelse med miljøstandarder gennem fortsat arbejde med eksisterende eller nye lufttransportaftaler på EU-plan med partnere i det sydlige Middelhavsområde og støtte til det fælles afrikanske lufttransportmarked.
- **Støtte til mobilitetsprojekter i byer og landområder med EU-ekspertise og -teknologi** for at supplere indsatsen inden for multimodal transport ved at gennemføre konceptet med TEN-T-byknudepunkter⁴⁵ og for at fremme bæredygtighed – herunder gennem tilpasning til og modvirkning af klimaændringer – samt livskvalitet i de hastigt voksende byer i Middelhavsområdet.

II.8. Evidensbaseret politikudformning og vidensdeling

⁴¹ PE/29/2023/REV/1, forordning (EU) 2023/2405.

⁴² PE/26/2023/INIT, forordning (EU) 2023/1805.

⁴³ P9(2024)0025 – Udarbejdelse af en omfattende europæisk havnestrategi.

⁴⁴ Flere EU-medlemsstater (Cypern, Frankrig, Grækenland, Italien, Kroatien, Malta, Slovenien og Spanien) samt Algeriet, Egypten, Israel, Libanon, Libyen, Marokko, Syrien og Tunesien deltager i Regional Marine Pollution Emergency Response Centre for the Mediterranean Sea (REMPEC), som forvaltes af Den Internationale Søfartsorganisation (IMO) og opererer inden for rammerne af den UNEP-administrerede Barcelonakonvention.

⁴⁵ Begrebet TEN-T-byknudepunkter sikrer (1) anerkendelse af byernes vigtige rolle i det samlede transportnet, (2) udarbejdelse af planer for bæredygtig bytrafik (SUMP'er) for det funktionelle område omkring byer, (3) indsamling af data om sikkerhed, bæredygtighed og tilgængelighed og (4) opførelse af multimodale knudepunkter.

Fremme af evidensbaseret politikudformning og vidensdeling er fortsat af afgørende betydning. Især EU's Copernicussystem tilbyder tjenester vedrørende jordens miljøtilstand baseret på en omfattende, gratis og åben datapolitik og kan dermed støtte evidensbaseret beslutningstagning. Dertil kommer, at tilgængeligheden af relevante og sammenlignelige officielle statistikker og data er afgørende for evidensbaseret beslutningstagning og politikudformning.

Vidensdeling og statistik for bedre beslutningstagning

Initiativet har til formål at forbedre statistikker, viden og dataudveksling mellem EU og partnerne i det sydlige Middelhavsområde, navnlig gennem:

- **Oprettelse af en ad hoc-mekanisme** til udveksling af oplysninger og vurdering af de grænseoverskridende virkninger af den respektive lovgivning.
- **Videreudvikling af samarbejdet** med de nationale statistiske institutter i de sydlige Middelhavslande **for at tilvejebringe relevante og sammenlignelige officielle statistikker og data** om de områder, der er omfattet af pagtens tre søjler.
- Udveksling af bedste praksis og erfaringer, **anvendelse af nye datakilder og moderne teknologier, herunder kunstig intelligens**, for at udvikle ny statistisk indsigt og relevante statistiske værktøjer.
- **Fremme af innovation i den offentlige sektor** ved med udgangspunkt i tilgængelige data og oplysninger fra EU's rumsystemer at forberede evidensbaserede beslutninger inden for mange af de områder, der er omfattet af pagten.

III. Sikkerhed, beredskab og migrationsstyring

Det fælles Middelhavsområde står over for udfordringer vedrørende sikkerhed, naturkatastrofer og menneskeskabte farer, ulovlig migration og grænseforvaltning. Ustabilitet i regionale hotspots skaber usikkerhed og lægger pres på samfundets modstandsdygtighed.

Voksende grænsepres, grænseoverskridende kriminalitet og fælles udfordringer fra ulovlig migration langs vigtige ruter kræver en koordineret indsats for at bekæmpe smugling af migranter og menneskehandel, samtidig med at der opretholdes sikre, velordnede og rettighedsbaserede tilgange, der beskytter migranternes og flygtninges rettigheder og fremmer mobilitetsmuligheder. Håndteringen af disse indbyrdes forbundne spørgsmål kræver en vedvarende og samarbejdsbaseret indsats for at fremme stabilitet og velstand i hele regionen.

III.1. Fred og sikkerhed

Den regelbaserede internationale orden er under alvorligt pres. Sideløbende med traditionelle trusler som terrorisme, voldelig ekstremisme og organiseret kriminalitet opstår der nye grænseoverskridende trusler, såsom udenlandsk informationsmanipulation og indblanding (FIMI) og cybermanipulation og -indblanding – ofte som led i bredere hybride kampagner – eller radikaliseret af mindreårige og unge voksne. Den øgede udnyttelse af det maritime område afslører nye sårbarheder, hvad enten det drejer sig om risici forbundet med skibsfartspraksis, der ikke lever op til standarderne, eller den stigende betydning af maritim infrastruktur.

Disse trusler er blandt de **mest alvorlige og komplekse fælles sikkerhedsudfordringer**. EU og partnerne i det sydlige Middelhavsområde skal engagere sig mere med hinanden og opbygge modstandsdygtighed, også i overensstemmelse med forpligtelserne i EU-strategien for maritim sikkerhed⁴⁶.

Pagten vil have til formål at opnå en **fælles forståelse af regionale og internationale sikkerhedslandskaber** og fremme samarbejde, herunder inden for områder som forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme og voldelig ekstremisme, omgåelse af EU-sanktioner, maritim sikkerhed, modstandsdygtighed i kritisk infrastruktur, hybride trusler og cybertrusler, udenlandsk informationsmanipulation og indblanding, opbygning af forsvarskapacitet, fredsmægling og konfliktløsning.

I Middelhavsområdet spiller civile og militære missioner og operationer under EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP), navnlig operation IRINI og EU's bistandsmission vedrørende integreret grænseforvaltning i Libyen (EUBAM Libya), en central rolle i at fremme samarbejdet med Libyen, styrke den regionale stabilitet, gennemføre FN's våbenembargo mod Libyen samt bekæmpe ulovlig handel og menneskesmugling. Uden for Middelhavsområdet støtter EU sine partnere i regionen gennem yderligere civile og militære missioner under den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik⁴⁷.

EU-Middelhavsinitiativet for fred og sikkerhed

Initiativet skal støtte en koordineret tilgang til konkrete freds- og sikkerhedsemner, navnlig gennem:

- **Oprettelse af et regionalt forum for EU og de sydlige Middelhavslande om fred og sikkerhed.** Forummet kan udgøre en uformel ramme for at fremme fælles regional situationsforståelse, udveksle synspunkter og koordinere tilgange til spørgsmål af fælles interesse, såsom den regionale sikkerhedssituation og de respektive freds- og sikkerhedsaktiviteter, herunder fredsmægling, samt identificere potentiel støtte til at styrke partnernes kapaciteter.
- **Fremme af målrettede dialoger og høringer om fred, sikkerhed og forsvar** med partnere i det sydlige Middelhavsområde.
- **Undersøgelse af potentielle bidrag fra partnere i det sydlige Middelhavsområde til FSFP-missioner og -operationer**, navnlig gennem nye rammeaftaler om deltagelse⁴⁸.
- **Styrkelse af partneres kapaciteter, herunder gennem bistandsforanstaltninger under den Europæiske Fredsfacilitet (EPF), samt yderligere koordinering og synergier med kapacitetsopbygningsaktiviteterne hos Den Nordatlantiske**

⁴⁶ [Strategi for maritim sikkerhed – Europa-Kommissionen](#).

⁴⁷ Disse omfatter EUNAVFOR ATALANTA og EUNAVFOR ASPIDES i Det Røde Hav, Den Europæiske Unions rådgivende mission til støtte for en reform af sikkerhedssektoren i Irak (EUAM Iraq), Den Europæiske Unions grænsebistandsmission ved grænseovergangen i Rafah (EUBAM Rafah) og Den Europæiske Unions politimission i de palæstinensiske områder (EUPOL COPPS).

⁴⁸ Aftalerne fastlægger betingelserne for ikke-EU-landes deltagelse i EU's krisestyringsoperationer og disse landes forhold til EU i forbindelse med gennemførelsen af missionerne og operationerne.

Traktats Organisation (NATO), med respekt for EU's og NATO's beslutningsmæssige autonomi.

- **Uddannelse i regi af Det Europæiske Sikkerheds- og Forsvarsakademi**, f.eks. inden for klimaændringer, miljø samt fred, sikkerhed og forsvar.
- **Udvide brugen af Open-Source Intelligence Toolkit til at opdage og analysere udenlandsk informationsmanipulation og indblanding med fokus på identitetsbaseret desinformation**⁴⁹ og øge situationsbevidstheden for bedre at kunne håndtere de særlige forhold, der gør sig gældende for udenlandsk informationsmanipulation og indblanding i regionen.
- **Etablering af en dialog med partnere i det sydlige Middelhav om sikkerheden for undersøiske kabler** i overensstemmelse med EU's handlingsplan for kablesikkerhed⁵⁰, som omfatter foranstaltninger vedrørende detektion, reaktion og genopretning.
- **Øget samarbejde om trusler mod den maritime sikkerhed**, såsom skibsfart, der ikke lever op til standarderne, og risikable navigationspraksisser, herunder inden for rammerne af Den Internationale Søfartsorganisation.
- **Styrkelse af udveksling og samarbejde om forebyggelse af voldelig ekstremisme** under relevante globale initiativer, herunder **EU-videncentret om forebyggelse af radikaliserings**.
- **Fremme af tværregionale udvekslinger** mellem EU og det sydlige Middelhavsområde **om cyber- og sundhedsspørgsmål**.
- **Styrkelse af samarbejdet med de nationale myndigheder** ved at håndtere omgåelse af sanktioner samt de maritime, miljømæssige og konkurrencemæssige risici, der er forbundet med skibe, der ikke lever op til standarderne, og risikable navigationspraksisser.

III.2. Styrkelse af det regionale beredskab

Opbygning af et sikkert fælles Middelhavsområde indebærer **en forøgelse af regionens beredskab over for både naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer og farer**. I en region, der opvarmes 20 % hurtigere end det globale gennemsnit, forventes klimaændringer at øge det nuværende risikolandskab, fungere som en trusselsmultiplikator og føre til hyppigere og alvorligere katastrofer, der påvirker både miljøet og de socioøkonomiske systemer, især truede kyst- og øsamfund.

Skovbrande, tørke, vandknaphed samt oversvømmelser og ekstreme vejrhændelser påvirker allerede jordens sundhed og fødevarer sikkerheden, som er nøglefaktorer for politisk stabilitet og social samhørighed i regionen. Innovativt landbrug spiller en vigtig rolle i at styrke beredskabet over for natur- og menneskeskabte katastrofer og farer.

Risikoen for sundhedsrelaterede farer understreger den helt centrale betydning af at styrke sikkerhedsforanstaltninger på sundhedsområdet for at sikre modstandsdygtigheden over for nye trusler. I denne sammenhæng er det, ud over at opbygge en indbygget beredskabskultur,

⁴⁹ [How to Detect & Analyse Identity-Based Disinformation/FIMI: A Practical Guide to Conduct Open Source Investigations | EU-Udenrigstjenesten.](#)

⁵⁰ JOIN(2025) 9.

fortsat en prioritet at styrke offentlige og private partners samarbejde og deres kapacitet til at reagere på uventede begivenheder samt at øge forebyggelsen af og de fælles reaktionsmekanismer over for ekstreme vejrforhold, herunder oversvømmelser og tørke, i overensstemmelse med den nyligt vedtagne EU-strategi for en beredskabsunion⁵¹. Ved at følge en tilgang, der går på tværs af ministerier og myndigheder og omfatter hele samfundet, er effektiv decentralisering og forbindelser til lokale myndigheder, sammen med aktiv deltagelse af civilsamfundsorganisationer, afgørende for at sikre hurtige reaktioner, udnytte lokal viden og fremme modstandsdygtighed i lokalsamfundene.

Katastrofeberedskab i Middelhavsområdet

Initiativet har til formål at forbedre det regionale beredskab og styrke reaktionskapaciteten i hele det fælles Middelhavsområde gennem en tilgang, der omfatter alle farer. Dette skal navnlig opnås gennem:

- **Støtte til udvikling af et tidligt varslingsystem, der omfatter alle farer**, med udgangspunkt i eksisterende værktøjer (f.eks. Copernicus-Beredskabsstyringstjenesten) i overensstemmelse med initiativet vedrørende tidlig varslings for alle og EU-civilbeskyttelsesmekanismens mål for modstandsdygtighed over for katastrofer, der er knyttet til foregribende handlingsstrategier.
- **Støtte til beredskab for fødevarer sikkerhed**, baseret på modellen for den europæiske mekanisme for kriseberedskabs- og indsatsmekanisme for fødevarer sikkerhed⁵².
- **Styrkelse af eksisterende bilaterale dialoger om landbrugspolitik** og etablering af nye dialoger om partnerskaber inden for landbrugs- og fødevarerpolitik med partnere syd for Middelhavet i overensstemmelse med visionen for landbrug og fødevarer⁵³.
- **Styrkelse af synergier på katastrofeberedskabsområdet** med EU's initiativ vedrørende ekspertisecentre for begrænsning af kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare risici gennem uddannelse og simuleringsovelser, udveksling af bedste praksis og øget bevidsthed.
- **Udvidelse af samarbejdet om civilbeskyttelse**, ved at bygge videre på eksisterende regionale initiativer og udnytte Interreg-samarbejdsprogrammer⁵⁴. Et **nyt europæisk knudepunkt for brandbekæmpelse med base i Cypern** skal også støtte de regionale naboer⁵⁵.
- **Undersøgelse af de muligheder, som AI-modellering giver** inden for katastrofeberedskab, især styrkelse af krisestyrings- og beredskabskapaciteter ved at integrere AI-algoritmer i eksisterende tjenester og udvikle

⁵¹ JOIN(2025) 130.

⁵² [Sikring af den globale fødevarerforsyning og fødevarer sikkerhed – Europa-Kommissionen](#).

⁵³ COM(2025) 75 final

⁵⁴ [Interreg Euro-MED-programmet](#).

⁵⁵ Eksisterende regionale initiativer omfatter f.eks. at bygge videre på det etablerede samarbejde inden for brandbekæmpelse mellem Cypern, Jordan og Egypten. Oprettelsen af et nyt europæisk knudepunkt for brandbekæmpelse blev foreslået af Kommissionens formand Ursula von der Leyen i talen om Unionens tilstand 2025.

beslutningsstøttesystemer for flere risici inden for rammerne af initiativet AI til gavn for offentligheden⁵⁶.

III.3. Migrationsstyring

Migration er en global realitet. Forvaltningen heraf er et fælles ansvar, der kræver tæt samarbejde og en **omfattende, helhedsorienteret og rettighedsbaseret tilgang** i overensstemmelse med den eksterne dimension af pagten om migration og asyl⁵⁷. Dette omfatter styrkelse af migrationsstyringen, forbedring af grænseforvaltningen, forebyggelse af ulovlige udrejser, støtte til indsatsen for at bekæmpe smugling af migranter og menneskehandel samt fremme af lovlig migration og mobilitet i overensstemmelse med folkeretten og menneskerettighederne. Fremme af effektive tilbagesendelses-, tilbagesendelses- og reintegrationsaktiviteter samt støtte til genbosætningsindsatsen og tilvejebringelse af løsninger til at sikre beskyttelse af migranter, flygtninge og asylansøgere langs ruterne er også en integreret del af denne tilgang. Da de lokale myndigheder og værtssamfundene står i spidsen for dette arbejde, er det afgørende at styrke deres kapacitet på dette område, herunder ved at støtte internationale organisationer såsom UNHCR og IOM.

⁵⁶ AI-algoritmer kan f.eks. integreres i det europæiske informationssystem for skovbrande og det globale informationssystem for skovbrande. [AI for Public Good | Europas digitale fremtid i støbeskeen](#).

⁵⁷ COM(2024) 251.

Gennemførelse af en helhedsorienteret tilgang til migrationsstyring langs hele ruten

Initiativet skal støtte en fælles tilgang til migrationsruter, der fører til og på tværs af Middelhavet. Det skal også styrke og supplere det bilaterale samarbejde om migration, navnlig gennem:

- **Styrkelse af kapaciteten til at forvalte migration på passende vis og bedre håndtere konsekvenserne og udfordringerne for lokalsamfundene.** Større samarbejde med relevante aktører vil føre til øget kapacitet til at forebygge og reagere på migrationskriser gennem udvikling af systemer for tidlig varsling, risikoovervågningsværktøjer og beredskabsplaner for flere interessenter.
- **Intensivering af værdige frivillige tilbagesendelser og reintegration** af migranter fra de sydlige Middelhavspartnere til deres oprindelseslande.
- **Styrkelse af samarbejdet om effektive tilbagesendelser og tilbagetagelser** af personer, der opholder sig ulovligt i EU.
- Styrkelse af samarbejdet om forebyggelse af ulovlig migration, bekæmpelse af smugling af migranter og menneskehandel gennem **operationelle partnerskaber** og relevante projekter, herunder som en del af **Global Alliance**⁵⁸.
- **Organisering af regionale oplysningskampagner om procedurer for visum til kortvarigt ophold** for at begrænse hindringer og lette udstedelsen af visa med deltagelse af de EU-medlemsstater, der udsteder visa i de berørte sydlige Middelhavspartnere.
- **Opskalering af talentpartnerskaber**⁵⁹ og **lancering af EU's talentpulje** for at lette forbindelserne mellem arbejdsgivere i EU og jobsøgende fra partnerlande, herunder ved at lette udstedelsen af visa til studerende, kvalificerede arbejdstagere, forskere og akademikere.
- **Styrkelse af beskyttelsesmulighederne** for sårbare migranter, asylansøgere og flygtninge i det sydlige Middelhavsområde i overensstemmelse med internationale forpligtelser, navnlig gennem et **nyt regionalt beskyttelsesprojekt for det sydlige Middelhavsområde**, som skal fremme udveksling af god praksis om specifikke beskyttelsesspørgsmål.
- **Støtte til medlemsstaternes frivillige indsats for genbosætning og indrejse af humanitære årsager.**

III.4. Retshåndhævelse, retligt samarbejde og grænsesikkerhed

Et **effektivt, rettighedsbaseret og integreret samarbejde i Middelhavsområdet om grænseforvaltning** samt eftersøgning og redning er afgørende for at omdanne grænser til sikrere områder og portaler til velstand og sikkerhed for befolkningen.

På grundlag af de aktiviteter, der udføres som led i **den globale alliance til bekæmpelse af smugling af migranter**, skal øget samarbejde og informationsudveksling sigte mod harmoniserede tilgange til grænse- og havovervågning samt kontrol ved

⁵⁸ [Call to Action on a Global Alliance to Counter Migrant Smuggling.](#)

⁵⁹ Allerede lanceret i Marokko, Tunesien og Egypten.

grænseovergangssteder og under toldkontrol. Dette øgede samarbejde og denne udveksling af efterretninger skal også styrke koordineringen mellem retshåndhavende aktører ved grænserne for at intensivere bekæmpelsen af kriminelle netværk, der er involveret i smugling af migranter og menneskehandel, og forhindre personers bevægelser, når det sandsynligvis vil udgøre en sikkerhedsrisiko.

Der er etableret et omfattende samarbejde mellem EU og partnerne i det sydlige Middelhavsområde for at forbedre partnernes kapacitet til effektivt at forvalte grænserne. Sikkerhedstruslernes stadig mere grænseoverskridende og globale karakter, forværret af hastigt udviklende teknologi, kræver et styrket og mere effektivt samarbejde. Initiativet har til formål at standse og bekæmpe ulovlige aktiviteter, skabe et sikkert og trygt miljø samt beskytte personer og varer i det fælles Middelhavsområde.

Sikre grænser

Initiativet skal indføre en **fælles tilgang til integreret grænseforvaltning og sikkerhed**, navnlig gennem:

- **Styrkelse af de institutionelle og operationelle grænseforvaltningskapaciteter** samtidig med at der sikres overholdelse af menneskerettighedsstandarder, gennem målrettet teknisk bistand og ved at skabe synergier med eksisterende programmer. Denne bistand vil omfatte støtte til kapacitetsopbygningsaktiviteter og samarbejdsbaseret udvikling af operative standardprocedurer.
- **Udvælgelse af små og mellemstore pilotprojekter** til gennemførelse på grundlag af ovenstående foranstaltninger og udvekslinger, hvis de har potentiale til at udvikle sig til mere langsigtede projekter.
- **Harmonisering af standarder og forventet toldbehandling** gennem digitalisering for at reducere overbelastninger og forkorte transporttiden.
- **Bevidstgørelse og vidensdeling**, f.eks. gennem EU's fælles ramme for informationsudveksling på det maritime område, begyndende med studiebesøg og udvekslinger af mellem- og højtstående ledelseshold fra grænseforvaltningsmyndigheder.
- **Fremme af samarbejdet mellem grænse- og kystvagter i Middelhavsområdet** for at styrke kapacitetsopbygning og færdigheder i håndteringen af maritime situationer ved at optimere brugen af forummet for kystvagtfunktioner i Middelhavsområdet og andre samarbejdsmechanismer og -fora mellem EU og det sydlige naboland.
- **Støtte til forhandling og gennemførelse af arbejdsordninger** mellem Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning ("Frontex") og grænseforvaltningsmyndighederne i de sydlige Middelhavslandpartnere.

Kriminalitet kender ingen grænser. Det er afgørende at sikre en fælles og koordineret indsats for at bekæmpe korrupsion, grænseoverskridende organiseret kriminalitet og terrorisme. Større retligt og retshåndhavende samarbejde er afgørende for at sikre passende efterforskning og effektiv retsforfølgning af kriminalitet. Et sådant samarbejde kræver en solid ramme for beskyttelse af personoplysninger, proceduremæssige rettigheder og omfattende strafferetlige rammer. Der er allerede iværksat forskellige foranstaltninger til støtte for politisamarbejdet og det retlige samarbejde i regionen. Ikke desto mindre er det fortsat en betydelig udfordring – der

kræver yderligere konvergens mellem målene – at bygge bro mellem kapacitetsopbygning, samarbejde og håndgribelige operationelle resultater. For at håndtere dette er øget samarbejde og udveksling af oplysninger, ekspertise og tidlige varslinger mellem EU og vores partnere i det sydlige Middelhavsområde afgørende for at styrke beredskabet over for tendenserne på narkotikaområdet og styrke det operationelle samarbejde om bekæmpelse af narkotikahandel med Det Maritime Analyse- og Operationscenter vedrørende Narkotika.

MED-OP: Retligt og retshåndhævende samarbejde

Initiativet skal styrke vores fælles indsats i bekæmpelsen af alvorlig og organiseret kriminalitet og terrorisme ved at forbedre samarbejdet inden for retshåndhævelse og retligt samarbejde. Det skal fremme konvergens af standarder inden for og på tværs af regionen for at muliggøre operationelt samarbejde og give stærkere garantier for borgerne og deres rettigheder. Dette skal navnlig opnås ved:

- **Indførelse af en regional dialog om indre sikkerhed**, der bør føre til regelmæssige møder blandt højtstående sikkerhedspolitiske embedsmænd fra det fælles Middelhavsområde efter samme model som EU's Stående Komité for det Operationelle Samarbejde om den Indre Sikkerhed. Arbejdet under den regionale dialog bør føre til vedtagelsen af en køreplan for operationelt samarbejde på områder af fælles interesse, som skal ajourføres med jævne mellemrum.
- **Styring af samarbejdsindsatser** i bekæmpelsen af grov og organiseret kriminalitet og terrorisme, herunder med støtte fra EU's medlemsstater og EU-agenturer, ved at:
 - fremme konvergens mellem mål og centrale reformer inden for retlige anliggender og databeskyttelse, herunder gennem målrettet teknisk bistand
 - imødegå centrale mangler i den operationelle uddannelse
 - etablere regelmæssige ekspertdialoger
 - gennemføre studiebesøg og udsendelse af kortvarige nationale eksperter
 - gøre brug af særlig teknisk bistand.
- **Støtte til forhandling og gennemførelse af internationale aftaler og arbejdsordninger** herunder med Europol, Cepol, Eurojust og Den Europæiske Anklagemyndighed.

3. GENNEMFØRELSE OG OVERVÅGNING

Pagtens gennemførelse og overvågning skal varetages gennem en **tolagsstruktur både på EU-plan og på Euro-Middelhavsplan.**

På **EU-plan** skal Kommissionens tjenestegrene og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil sikre koordinering og teknisk tilsyn med gennemførelsen af pagten. En drøftelse om udrulningen af pagten skal finde sted i **Rådet (udenrigsanliggender)** hvert halvår på grundlag af en opdateringsmeddelelse om gennemførelsen fra Kommissionen og den højtstående repræsentant. Disse drøftelser skal gøre det muligt at forberede **det årlige ministermøde mellem EU og de sydlige nabolande.**

Europa-Parlamentet vil regelmæssigt blive underrettet via sine relevante udvalg og interparlamentariske delegationer. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og

